

VODIČ ZA AKTIVNE KUPCE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Praktični vodič kroz modele, procedure, tehničke
uslove i dokumentaciju - *Rezime*

Aktivno učešće
na tržištu

Efikasnost
i uštede

Sigurnost i
pouzdanost

Usklađenost
sa propisima

Jasne procedure
i dokumentacija

VODIČ ZA AKTIVNE KUPCE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Praktični vodič kroz modele, procedure, tehničke
uslove i dokumentaciju - *Rezime*

Impresum

ZA IZDAVAČA

Violeta Jovanović

AUTOR

Milan Đorđević MSc, dipl. inž. el.

EKSPERTSKI TIM

Dr Dušan Vasiljević

Mr Jasmina Radovanović

Jelena Vejnović

Dušan Kolundžić

Dušan Ogarević

© NALED 2026

Izrada ovog Vodiča omogućena je kroz projekat „Efikasne javne nabavke i održivi lanci snabdevanja (ESG) za unapređenje konkurentnosti“ koji implementira NALED uz finansijsku podršku Vlade Švedske. Analize, tumačenja i zaključci izneti u Vodiču ne moraju nužno odražavati stavove NALED-a i partnera koji su podržali njenu izradu. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovoj publikaciji. NALED i partneri na projektu ne prihvataju bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u publikaciji ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu u vezi sa korišćenjem ove publikacije. Korišćenje, kopiranje i distribucija sadržaja ove publikacije dozvoljeno je isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava.

OD POTROŠAČA DO AKTIVNOG UČESNIKA NA TRŽIŠTU

Energetski sistem se menja. Krajnji kupac više ne mora biti samo pasivni korisnik koji preuzima električnu energiju iz mreže i plaća račun. Danas može proizvoditi energiju za sopstvene potrebe, skladištiti je u baterijama, upravljati potrošnjom, predavati viškove u mrežu i, pod propisanim uslovima, učestvovati na tržištu električne energije.

Šta donosi ovaj vodič?

Vodič za aktivne kupce električne energije u Republici Srbiji pruža praktičan pregled namenjen investitorima, krajnjim kupcima, energetskim menadžerima, lokalnim samoupravama, javnim ustanovama, projektantima, konsultantima, upravnicima zgrada i svim korisnicima.

Ko je Aktivni kupac?

Aktivni kupac je krajnji kupac koji na svojim unutrašnjim instalacijama može imati elektranu, skladište električne energije i/ili upravljivu potrošnju, pri čemu energiju prvenstveno koristi za sopstvene potrebe, a višak može predavati u elektroenergetski sistem ako za to ispunji tehničke, ugovorne i tržišne uslove. Ovaj model je posebno značajan za: industrijske potrošače, poslovne i komercijalne objekte, logističke centre, javne ustanove, tržne centre, hladnjače i proizvodne pogone, objekte sa baterijama i EV punjačima, stambeno-poslovne zgrade i grupe kupaca.

Šta aktivni kupac može da radi?

Aktivni kupac može da kombinuje više energetskih aktivnosti:

- **Sopstvena proizvodnja:** Najčešće kroz solaranu elektranu postavljenu na krovu, nadstrešnici, zemljištu ili drugoj pogodnoj površini.
- **Skladištenje energije:** Baterija može da skladišti višak proizvodnje, smanji vršna opterećenja, poveća sopstvenu potrošnju i omogućiti fleksibilnije upravljanje energijom.
- **Upravljanje potrošnjom:** Određeni potrošači mogu se uključivati, isključivati ili pomerati u period kada je energija jeftinija ili kada postoji sopstvena proizvodnja.
- **Predaja viška energije u mrežu:** Ako su ispunjeni tehnički i tržišni uslovi, višak električne

energije može se predavati u mrežu i prodavati snabdevaču, trgovcu ili preko agregatora.

- **Učešće u fleksibilnosti:** Aktivni kupac može prilagoditi potrošnju, proizvodnju ili bateriju potrebama sistema i tržišta.

Nije svaki korisnik isti - Jedna od najvažnijih stvari je pravilno razlikovanje tri modela:

- **Kupac-proizvođač:** Korisnik koji proizvodi električnu energiju prvenstveno za sopstvene potrebe, najčešće kroz manju solarnu elektranu i pojednostavljen obračunski režim.

KLJUČNA PITANJA PRE POČETKA PROJEKTA

Pre izbora opreme i izrade projekta potrebno je odgovoriti na nekoliko osnovnih pitanja:

- Da li objekat već ima priključak i obračunsko merno mesto?
- Kolika je odobrena snaga za preuzimanje energije iz mreže?
- Kolika je stvarna potrošnja objekta i kakvi su dnevni i sezonski pikovi?
- Kolika se snaga elektrane planira?
- Da li se planira baterijsko skladište?
- Da li se energija predaje u mrežu ili se uvodi zero-export režim?
- Da li postoji više mernih mesta i mogućnost formiranja grupe aktivnih kupaca?
- Ko je vlasnik opreme i da li postoji treće lice?
- Ko preuzima balansnu odgovornost?
- Ko otkupljuje višak električne energije?

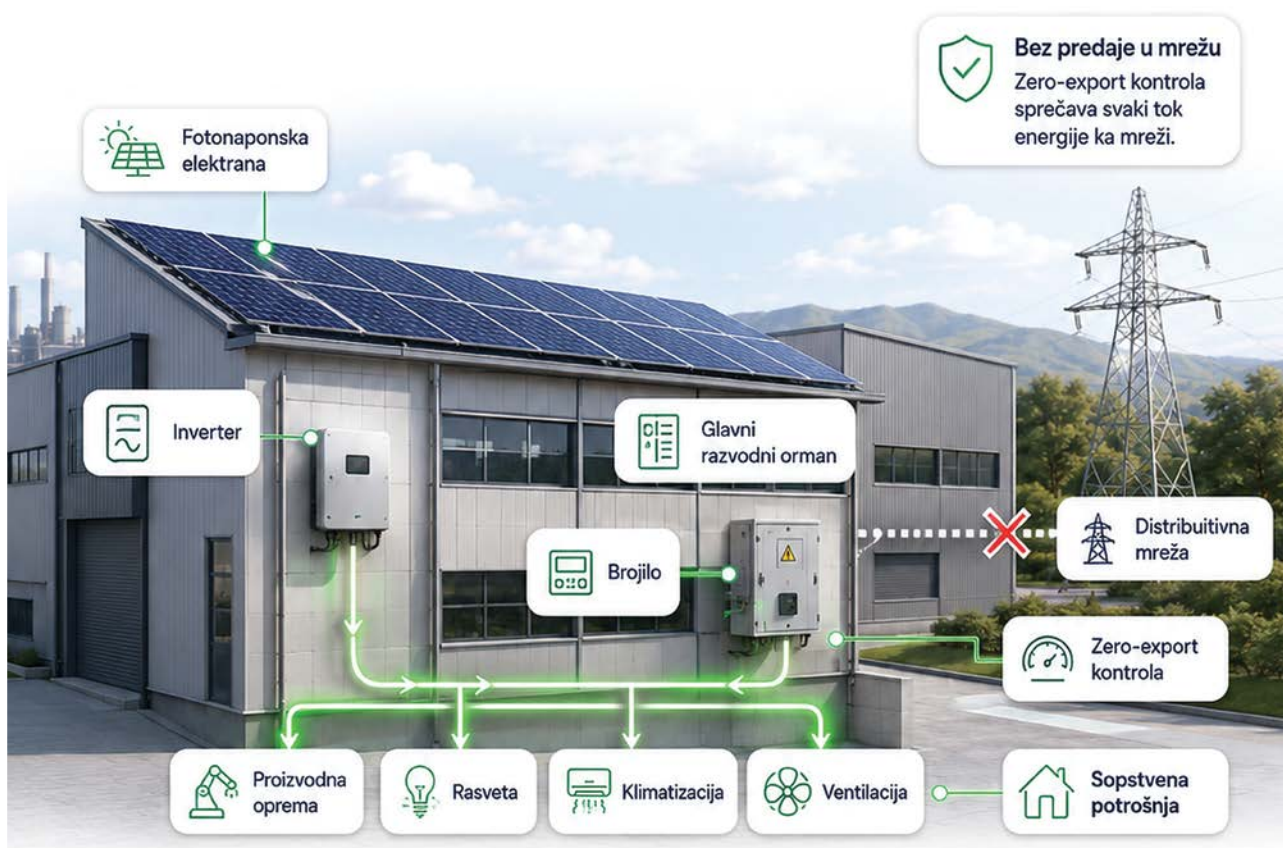
- **Aktivni kupac:** Krajnji kupac koji može imati proizvodnju, skladište, upravljivu potrošnju, predaju energije u mrežu i tržišno učešće. Kod njega su posebno važni odobrena snaga, obračunsko merno mesto, maksimalna jednovremena snaga, balansna odgovornost i ugovorni odnosi.

- **Proizvođač električne energije:** Investitor čija je osnovna svrha proizvodnja električne energije radi prodaje u mrežu. Kod ovog modela elektrana je centralni objekat projekta, a sopstvena potrošnja nije osnovni razlog priključenja.

NAJČEŠĆI MODELI AKTIVNOG KUPCA

Model A

Aktivni kupac bez predaje energije u mrežu

Prednosti modela A

Maksimalno korišćenje sopstvene energije

Stabilnost i kontrola

Ekonomičnost

Usklađenost

Model A je idealan za objekte sa stabilnim profilom potrošnje tokom dana i dovoljnim kapacitetom za odmah dostupno korišćenje proizvedene energije.

Aktivno učešće na tržištu

Efikasnost i uštede

Sigurnost i pouzdanost

Usklađenost sa propisima

Jasne procedure i dokumentacija

Elektrana i/ili baterija rade samo za sopstvenu potrošnju. Sistem tehnički sprečava izvoz energije u mrežu. Ovaj model je pogodan za fabrike i poslovne objekte sa stabilnom dnevnom potrošnjom koji žele da smanje račun, ali ne žele da prodaju energiju. Ključni element je pouzdan zero-export sistem.

Model B

Aktivni kupac sa predajom energije u mrežu

Niži troškovi energije

Održiv i odgovoran biznis

Dodatni prihod

Kako funkcioniše?

1 Proizvodnja
Solarne elektrane proizvode električnu energiju iz sunčeve svetlosti.

2 Sopstvena potrošnja
Proizvedena energija se prvo koristi za sopstvene potrebe objekta.

3 Predaja u mrežu
Višak energije predaje se u elektrodistributivnu mrežu i ostvaruje se dodatni prihod.

Važne napomene

- ✓ Predaja viška energije zahteva odgovarajuće ugovore sa snabdevačem i operatorom distributivnog sistema.
- ✓ Merenje se obavlja dvosmernim brojilom na mestu priključenja.
- ✓ Usklađenost sa važećim propisima i tržišnim pravilima.

Balansna odgovornost

Aktivni kupac preuzima odgovornost za odstupanja na tržištu električne energije.

Tržišni odnosi

Uspostavlja ugovorne odnose sa snabdevačem i operatorom sistema.

Merenje i izveštavanje

Dvosmerno merenje i redovno izveštavanje obezbeđuju tačnost i transparentnost.

Prednosti modela B

Smanjenje troškova, održivost i novi izvor prihoda za vaš biznis.

Aktivno učešće na tržištu

Efikasnost i uštede

Sigurnost i pouzdanost

Usklađenost sa propisima

Jasne procedure i dokumentacija

Korisnik troši deo proizvedene energije, a višak predaje u mrežu. Ovaj model zahteva, tehničku proveru mogućnosti mreže, dvosmerno merenje, pristup sistemu, uređenu balansnu odgovornost, ugovor o otkupu ili prodaji električne energije.

Model C

Aktivni kupac sa baterijom

Aktivni kupci

Procedure

Tehnički uslovi

Dokumentacija

Više sopstvene potrošnje

Smanjenje vršne snage

Niži troškovi električne energije

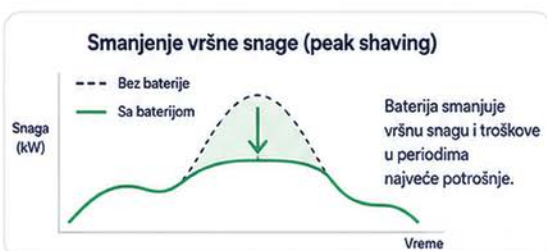

Veća pouzdanost i otpornost

Kako radi?

- 1 Proizvodnja**
Solarni paneli proizvode električnu energiju.
- 2 Punjenje baterije**
Višak energije se koristi da napuni bateriju.
- 3 Potrošnja iz baterije**
Energija iz baterije se koristi u periodima veće potrošnje ili kada nema proizvodnje.
- 4 Razmena sa mrežom**
Višak se šalje u mrežu, a energija se preuzima kada je potrebno.

Aktivni kupac sa baterijom je korak ka energetskej nezavisnosti, većoj efikasnosti i održivom poslovanju.

Aktivno učešće na tržištu

Efikasnost i uštede

Sigurnost i pouzdanost

Usklađenost sa propisima

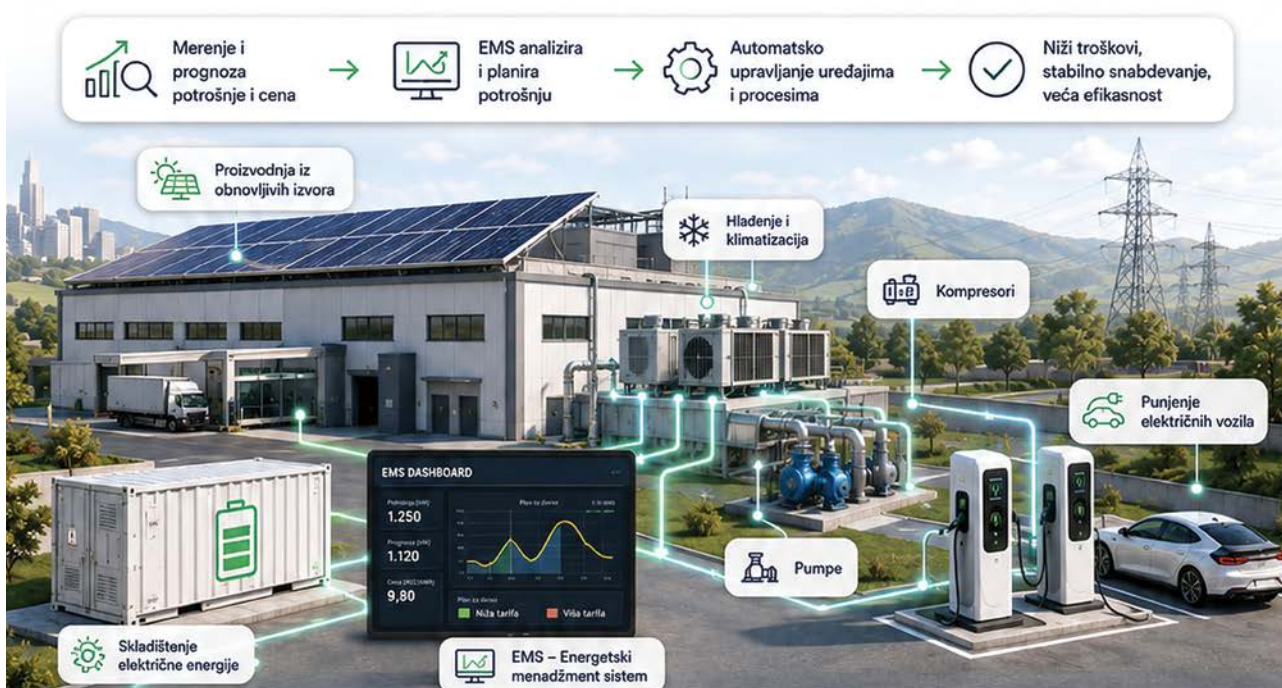
Jasne procedure i dokumentacija

Baterija može da smanji vršnu snagu, poveća sopstvenu potrošnju, smanji predaju energije u mrežu i pruži dodatnu fleksibilnost. Posebno je važno definisati da li baterija može istovremeno raditi sa elektranom i kolika je maksimalna jednovremena aktivna snaga.

Model D

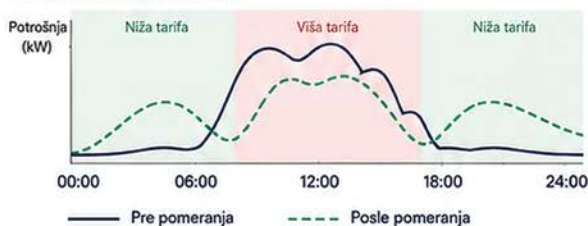
Aktivni kupac sa upravljivom potrošnjom

- Upravljiva potrošnja
- Fleksibilnost
- Upravljanje opterećenjem
- Energetski menadžment

Fleksibilnost u praksi

Primer pomeranja potrošnje

Kontrolisivi uređaji

- Hlađenje i klimatizacija
- Kompresori
- Pumpe
- Punjenje električnih vozila
- Skladištenje električne energije

Ključne koristi

Niži troškovi

Ograničenje
vršnog opterećenja

Veća otpornost i
pouzdanost sistema

Efikasnije korišćenje
energije i resursa

Sklad sa tržišnim
pravilima i mogućnostima
fleksibilnosti

Kupac aktivno upravlja sopstvenom potrošnjom električne energije kako bi smanjio troškove, koristio povoljnije tarife i povećao pouzdanost snabdevanja. Objekti kao što su hladnjače, pumpe, kompresori, EV punjači i određene industrijske linije mogu prilagođavati potrošnju proizvodnji, ceni energije ili potrebama sistema.

Model E

Grupa aktivnih kupaca

Aktivni kupci

Procedure

Tehnički uslovi

Dokumentacija

Kako grupa funkcioniše

Zajednička ušteda

Veća efikasnost

Povećana pouzdanost

Održiv i pametan energetski model

Grupa mora imati zastupnika, spisak članova i mernih mesta, uređena pravila raspodele koristi, odgovornost i tržišne odnose.

Aktivno učešće na tržištu

Efikasnost i uštede

Sigurnost i pouzdanost

Usklađenost sa propisima

Jasne procedure i dokumentacija

Više krajnjih kupaca u istoj zgradi može zajednički koristiti elektranu ili skladište. Grupa mora imati: zastupnika, spisak članova, spisak mernih mesta, ugovor članova, definisane udele, način raspodele koristi, pravila izlaska iz grupe, uređenu odgovornost i tržišne odnose.

Od ideje do aktivnog kupca

Kratka mapa postupka od prve odluke do trajnog rada i konačnog upisa u evidenciju aktivnih kupaca.

Aktivni kupci

Procedure

Tehnički uslovi

Dokumentacija

Status aktivnog kupca ne stiče se samo ugradnjom opreme, već tek nakon ispunjenja **tehničkih, ugovornih i administrativnih uslova** i upisa u evidenciju.

Aktivno učešće
na tržištu

Efikasnost
i uštede

Sigurnost i
pouzdanost

Usklađenost
sa propisima

Jasne procedure
i dokumentacija

Pre početka postupka

Pre prvog formalnog obraćanja potrebno je utvrditi da li je objekat priključen na distributivni sistem, prenosni sistem ili zatvoreni distributivni sistem. Za distributivni sistem nadležna je Elektrodistribucija Srbije, za prenosni sistem Elektromreža Srbije, dok se kod zatvorenog distributivnog sistema korisnik obraća operatoru tog sistema. Operator daje informacije o postupku, obrascima i uslovima priključenja, ali izbor i projektovanje tehničkog rešenja treba poveriti odgovarajućem projektantu ili stručnoj konsultantskoj organizaciji.

Odluka i izbor modela

Postupak počinje jasnim definisanjem cilja projekta: da li korisnik želi samo da smanji preuzimanje energije iz mreže, da predaje višak energije, ugradi bateriju, upravlja potrošnjom ili da projekat realizuje kao grupa aktivnih kupaca. U ovoj fazi korisnik se prvenstveno obraća projektantskoj ili konsultantskoj organizaciji sa iskustvom u elektroenergetici, energetskom menadžeru ili odgovornom projektantu, a prema potrebi i pravnom, tržišnom ili finansijskom savetniku. Operator sistema može pružiti informacije o dostupnim procedurama i formalnim zahtevima, ali ne bira poslovni i tehnički model umesto korisnika.

Za izbor modela potrebno je sagledati postojeće obračunsko merno mesto, odobrenu snagu, naponski nivo, profil potrošnje, raspoloživu površinu, očekivanu snagu elektrane, bateriju, mogućnost upravljanja potrošnjom i planiranu predaju energije u mrežu. Korisnik u ovoj fazi ne podnosi formalni zahtev instituciji, ali treba da pripremi osnovne račune za električnu energiju, podatke o mernom mestu i odobrenoj snazi, podatke o vlasništvu i postojeću tehničku dokumentaciju. Propisani rok za internu odluku ne postoji, ali model treba izabrati pre kupovine opreme, izrade konačnog projekta i podnošenja zahteva za studiju priključenja.

Prikupljanje podataka

Korisnik prikuplja podatke iz sopstvene poslovne i tehničke evidencije, od svog snabdevača električnom energijom i, kada je potrebno, od nadležnog operatora sistema. Za pripremu podataka može angažovati projektanta elektroenergetskih instalacija, energet-

skog konsultanta ili energetskog menadžera, koji će proveriti da li su podaci dovoljni i međusobno usklađeni.

Osnovni paket treba da obuhvati podatke o podnosiocu zahteva, objektu i kontakt osobi, broj obračunskog mernog mesta, odobrenu snagu, naponski nivo, račune za najmanje prethodnih 12 meseci, a poželjno 24 meseca, petnaestominutne ili satne profile potrošnje ako su dostupni, postojeću jednopolnu šemu, podatke o transformatorskoj stanici i priključku, list nepokretnosti ili drugi dokaz prava na objektu ili zemljištu, katastarske podatke i raspoloživu projektnu dokumentaciju.

Ova dokumentacija se u početku dostavlja izabranom projektantu ili konsultantu radi analize, a zatim postaje deo tehničkog paketa koji se podnosi operatoru uz zahtev za izradu studije priključenja. Poseban rok za prikupljanje podataka nije propisan, ali dokumentacija mora biti spremna pre roka za formalno podnošenje zahteva.

Preliminarno tehničko rešenje

Za izradu preliminarnog tehničkog rešenja korisnik se obraća projektantskoj organizaciji ili odgovornom projektantu elektroenergetskih instalacija. Ako projekat obuhvata konstrukciju na krovu, novu trafostanicu, temelje, baterijski kontejner, protivpožarne zahteve ili druge građevinske radove, potrebno je uključiti i projektante odgovarajućih struka. Dobavljači opreme mogu dostaviti tehničke podatke i predloge, ali preliminarno rešenje treba da bude nezavisno provereno i usklađeno sa stvarnim stanjem objekta i uslovima sistema. Rešenje treba da definiše najmanje AC i DC snagu elektrane, tip i snagu invertera, snagu i kapacitet baterije, maksimalnu jednovremenu aktivnu snagu, mesto povezivanja na unutrašnje instalacije, postojeće i planirano merenje, zaštite, komunikaciju, upravljanje, očekivanu snagu predaje u mrežu ili način funkcionisanja zero-export sistema. Sastavni deo treba da budu tehnički opis i jednopolna šema postojećeg i planiranog stanja.

Preliminarno tehničko rešenje se u ovoj fazi uglavnom ne podnosi organu uprave kao samostalan dokument. Ono predstavlja osnov za pripremu zahteva operatoru sistema, izradu studije priključenja, procenu troškova i kasniju izradu projektne dokumentacije. Rok nije po-

sebeno propisan, ali rešenje mora biti završeno pre podnošenja zahteva za studiju.

Studija priključenja

Korisnik se za studiju obraća operatoru sistema na koji je objekat priključen ili treba da bude priključen. Na distributivnom sistemu zahtev se podnosi nadležnom ogranku EDS-a, a na prenosnom sistemu EMS-u, na obrascu koji operator objavljuje. EDS trenutno navodi da se zahtev aktivnog kupca podnosi poštom ili lično nadležnom ogranku, dok EMS objavljuje obrasce, uputstva i procedure za studiju priključenja na svojoj internet stranici.

Uz zahtev se, u zavisnosti od sistema i modela, pripremaju: popunjen obrazac, podaci o podnosiocu i objektu, dokaz o postojećem trajnom priključenju, podaci o odobrenoj snazi, tehnički opis i jednopolna šema, podaci o elektrani, inverterima, bateriji i upravljivoj potrošnji, dokaz prava na objektu ili zemljištu, lokacijski ili planski osnov kada je potreban, podaci o planiranoj predaji energije i dokaz o uplati odnosno depozitu. Kod grupe aktivnih kupaca dodaju se ugovor članova, spisak članova i mernih mesta, podaci o zastupniku i način raspodele koristi.

Za distributivni sistem EDS navodi da se zahtevi aktivnih kupaca sa predajom energije podnose od 1. januara do 1. februara i od 1. jula do 1. avgusta. Za model bez predaje energije zahtev se može podneti tokom cele godine. Prema predlogu uredbe, redovni periodi izrade studija planirani su od 1. marta do 30. juna i od 1. septembra do 31. decembra, dok se za određene modele bez predaje predviđaju kraći, posebni rokovi. Ove rokove pre podnošenja treba proveriti prema konačno usvojenom tekstu propisa i aktuelnoj proceduri operatora.

Uslovi, ugovori i dozvole

Nakon prijema studije korisnik, zajedno sa projektantom i konsultantom, analizira ponuđeni način priključenja, potrebnu rekonstrukciju mreže ili priključka, eventualna ograničenja snage i ukupne troškove. Na distributivnom sistemu korisnik se zatim obraća EDS-u zahtevom za izdavanje uslova za projektovanje i priključenje, a potom zahtevom za zaključenje ugovora o pružanju usluge za priključenje. Na prenosnom sistemu odgovarajući ugovori, tehnička dokumentacija i dozvole uređuju se sa EMS-om prema njegovim obrascima i pro-

cedurama. EDS je nadležan za studiju, uslove, odobrenje za priključenje, ugovor o usluzi priključenja, ugovor o eksploataciji i, prema potrebi, ugovor o nedostajućoj infrastrukturi.

Prema predlogu uredbe, kod distribucije bi zahtev za uslove trebalo podneti u roku od 15 dana od prijema studije, a operator bi uslove izdavao u narednih 15 dana. Nakon prijema uslova korisnik bi u roku od 15 dana podnosio zahtev za ugovor o pružanju usluge za priključenje, dok bi operator ponudu dostavljao u roku od 30 dana, sa rokom važenja ponude od 30 dana. Pošto je osnovni dokument označen kao predlog, ove rokove u konačnoj verziji vodiča treba proveriti prema usvojenom propisu i objavljenoj proceduri operatora.

Za izradu tehničke i dozvolne dokumentacije korisnik se obraća projektantskoj organizaciji, koja priprema odgovarajući nivo projekta u zavisnosti od vrste radova. Zahtevi za lokacijske uslove, građevinsku dozvolu, rešenje o odobrenju izvođenja radova ili upotrebnu dozvolu podnose se nadležnom organu kroz CEOP, najčešće preko ovlašćenog projektanta ili punomoćnika. CEOP potom pribavlja uslove i akte imalaca javnih ovlašćenja u okviru objedinjene procedure.

Ako je predviđena predaja energije, korisnik se paralelno obraća snabdevaču, trgovcu ili agregatoru radi uređenja otkupa ili prodaje energije, balansne odgovornosti i tržišnog nastupa, kao i operatoru radi ugovora o pristupu sistemu. Pristup distributivnom sistemu uređuje se ugovorom između operatora i korisnika sistema.

Izvođenje radova i ispitivanja

Nakon pribavljanja potrebnih dozvola i ugovora, korisnik angažuje licenciranog izvođača radova, stručni nadzor i, prema potrebi, akreditovana ili ovlašćena tela za ispitivanja. Radovi mogu obuhvatiti elektranu, bateriju, rekonstrukciju unutrašnjih instalacija, priključak, mernu opremu, relejnu zaštitu, telemetriju, komunikaciju, SCADA ili EMS sistem i zero-export kontrolu.

Tokom izvođenja ne treba menjati snagu elektrane ili baterije, mesto priključenja, tip ključne opreme ili režim rada bez prethodne provere sa projektantom i operatorom. Promena ovih parametara može zahtevati izmenu studije, uslova, odobrenja za priključenje ili građevinske dokumentacije.

Po završetku radova pripremaju se projekat izvedenog objekta ili odgovarajući delovi projekta za izvođenje, izjave odgovornog izvođača i stručnog nadzora, deklaracije i sertifikati opreme, izveštaji o ispitivanju instalacija i uzemljenja, provere zaštite od napona dodira i koraka, provere relejnih zaštita, merenja, komunikacije i funkcionalnosti upravljačkog sistema. Dokumentacija se dostavlja operatoru sistema uz zahtev za proveru ispunjenosti uslova i probni rad, a dokumenti za prijavu završetka radova, tehnički pregled i upotrebnu dozvolu podnose se nadležnom organu kroz CEOP.

Rokovi izvođenja prvenstveno zavise od ugovora, dozvole i obima radova. Zato ugovor sa izvođačem, ugovor sa operatorom i termin plan moraju biti međusobno usklađeni.

Probni rad i privremeni upis

Za pokretanje probnog rada korisnik se obraća nadležnom operatoru sistema zahtevom za privremeno priključenje i prvo stavljanje pod napon, dok se dokumentacija koja se odnosi na tehnički pregled i odobravanje probnog rada podnosi nadležnom organu kroz CEOP. Postupak treba koordinirati sa projektantom, izvođačem, stručnim nadzorom, komisijom za tehnički pregled, licima koja vrše ispitivanja i operatorom sistema.

Uz zahtev se, prema prirodi projekta, prilažu izveštaj komisije za tehnički pregled kojim se odobrava probni rad, dokaz da je nadležni organ obavešten o početku probnog rada, relevantni delovi izvedene projektne dokumentacije, sertifikati ugrađene opreme, izveštaji o ispitivanju elektroinstalacija, uzemljenja, zaštita, merenja, telemetrije i komunikacije, kao i izjave izvođača i nadzora. Pre priključenja moraju biti uređeni ugovor o snabdevanju, pristup sistemu, balansna odgovornost i otkup ili prodaja energije, ako postoji predaja u mrežu.

Prema uredbi, operator distributivnog sistema bi odobrenje za privremeno priključenje izdavao u roku od 30 dana od urednog zahteva, proveru ispunjenosti uslova sprovodio u roku od 15 dana od prijema kompletne dokumentacije, a potvrdu o privremenom priključenju izdavao u roku od pet dana od puštanja u probni rad. Probni rad nije samo formalna faza. Tokom njega se proveravaju paralelan rad sa mrežom, rad zaštita, ograničenje izvoza, punjenje i pražnjenje baterije, merenje u oba smera, reakcija sistema na gubitak mreže i komunikacija sa operatorom.

Trajni rad i trajni upis

Po uspešnom završetku probnog rada korisnik se obraća nadležnom organu radi pribavljanja upotrebne dozvole, kada je ona potrebna, i operatoru sistema radi potvrđivanja konačne ispunjenosti uslova i prelaska u trajni rad. Zahtev za upotrebnu dozvolu podnosi se kroz CEOP uz odgovarajuću dokumentaciju tehničkog pregleda i izvedenog stanja.

Za ovu fazu pripremaju se upotrebna dozvola ili drugi odgovarajući akt, zapisnici funkcionalnih provera, konačni izveštaji o ispitivanjima, dokaz da su svi uočeni nedostaci otklonjeni, usklađena podešenja sistema zaštite i upravljanja, dokaz o ispravnosti mernih i komunikacionih sistema, projekat izvedenog objekta i zaključeni ugovori o snabdevanju, pristupu sistemu, balansnoj odgovornosti, prodaji ili otkupu energije i eksploataciji.

Prema uredbi, operator bi nakon završetka funkcionalnih provera u roku od 15 dana sačinjavao zapisnik o ispunjenosti uslova, a akt o priključenju u trajni rad izdavao u roku od pet dana od puštanja objekta u trajni rad. Tek izdavanjem akta o trajnom priključenju i konačnim upisom korisnika u evidenciju završava se postupak sticanja punog statusa aktivnog kupca.

Najvažnija poruka:

Status aktivnog kupca ne stiče se samim postavljanjem solarnih panela ili baterije. Potrebno je – pravilno odrediti model, proveriti odobrenu snagu, analizirati potrošnju, utvrditi režim predaje energije, pripremiti dokumentaciju, ispuniti uslove operatora sistema, urediti ugovore, sprovesti probni rad, izvršiti upis u evidenciju aktivnih kupaca. Dobar projekat aktivnog kupca ne počinje izborom opreme. Počinje razumevanjem potrošnje, priključka, mernog mesta, odobrene snage i pravog regulatornog modela.

